

Veldsterkte verlagen kan UMTS-discussie in de kiem smoren

Het probleem van een ingezonden als dat van dr. Kroeze (in het ND en RD, 19 en 20 juni) is het niet ondenkbeeldige gevaar dat het geschreven is om de discussie over UMTS te “winnen” met termen als “fabeltjes”, “baarlijke nonsens”, UMTS-angst zou ziek maken, etc. Zonder af te doen aan de deskundigheid van de heer Kroeze past dit woordgebruik niet bij een wetenschapper. De UMTS-discussie dient te gaan, ik kan het als raadslid niet vaak genoeg benadrukken, om het voorzorgbeginsel zodat over een aantal jaren de overheid niet te verwijten valt dat ze geen rekening wilde houden met de kans op kwalijke effecten op de lange termijn. Daartoe hoeft de overheid enkel een verlaging van de maximale veldsterkte voor zendantennes tot 0,2 V/m af te dwingen zoals o.a. in Nieuw Zeeland wordt toegepast. Daarmee blijft mobiele telefonie operationeel, houdt tegelijk de discussie op en heeft de regering legitimiteit in de verhouding met de industrie én die tot de burger.

Ik vergelijk deze discussie vaak met die van fluoridering van drinkwater begin jaren '60. Fluoridering kon geen kwaad en was goed voor het gebit. Wetenschappers spraken elkaar op dat punt niet tegen, (dit in tegenstelling tot de huidige UMTS-discussie). Die onderzoekers hadden echter niet de interactie van fluor op het menselijk lichaam onderzocht. Wat betreft versterking van het tandglazuur kregen ze gelijk. Maar uiteindelijk bleek uit onderzoek over de langere termijn dat fluor als een toxisch gif ging werken. Door het maar lang genoeg regelmatig via drinkwater toe te dienen en daardoor het weefsel en de DNA-structuur te beïnvloeden en te veranderen. Eén van de gevolgen was struma. Plaatselijk toedienen direct op het tandglazuur (kortdurend dus) gaf geen bijverschijnsel. Fluor verdween gelukkig uit het drinkwater. Evenals jodium.

Het Zwitserse replicatieonderzoek is met een blootstellinglimiet van 3 kwartier volstrekt te kort voor enig fundamenteel bewijs dat het niet schadelijk is op lange termijn. Dat stelt het onderzoeksrapport zélf met: “er kunnen geen conclusies worden getrokken over gezondheidsrisico's als gevolg van het gebruik van UMTS-mobieltjes of als gevolg van langdurige, chronische blootstelling door UMTS-basisstations”. In het rapport wordt daarom aangedrongen op lange termijn onderzoek. Maar daarover schrijft de heer Kroeze niet. De toonzetting van zijn ingezonden geeft niet de geruststelling dat hier een objectieve onderzoeker aan het woord is. Het lijkt er op dat een verschil van mening tussen een belangenwerkgroep en een onderzoeker via diverse kranten moet worden uitgevochten. Maar het belang van de burger wordt daarmee niet gediend.

Kinderleukemie

Niet alleen het bovenstaande fluorideverhaal maar ook de zaak rond kinderleukemie en hoogspanningsmasten zou een waarschuwing voor de overheid moeten zijn om uit voorzorg maatregelen te treffen in het belang van de burger. De heer Kroeze houdt van statistisch bewijs, zo blijkt uit zijn ingezonden. “Door statistische correctie na te laten krijgt het toeval ruim baan. Die nalatigheid bleek de katalysator van veel onrust”.

Er is wetenschappelijk statistisch aangetoond (dus nog niet wetenschappelijk bewezen) dat er relatie bestaat tussen leukemie bij kinderen tot 15 jaar en de niet-thermische straling van hoogspanningsleidingen (straling van elektromagnetische golven met een lage frequentie en intensiteit). De rijksoverheid houdt hier nu in haar adviezen rekening mee. Merkwaardig: dan wordt het voorzorgsbeginsel wél toegepast, terwijl ook hier (nog) geen sprake is van onomstotelijk wetenschappelijk bewijs.

Wij vinden als volksvertegenwoordigers dat het onze plicht is de gemeente te wijzen op het feit dat mogelijke gevolgen als die van hoogspanningsleidingen op termijn ook kunnen blijken bij mensen die langdurig in de directe omgeving van een UMTS-mast verkeren. De straling van elektromagnetische golven van UMTS en G3 is immers vergelijkbaar. Voeg daarbij de resultaten van het (niet gerepliceerde) wetenschappelijke Duitse Naila-onderzoek, waarin een relatie is aangetoond tussen kanker en (de niet-thermische) elektromagnetische straling van telefoniezenders, dan rest er maar één ding: de overheid verzoeken op de rem te trappen als het gaat om onbeheerste uitrol van UMTS-masten. Zeker als het vergunningsvrije locaties in het woongebied betreft.

De WHO zegt in een factsheet van maart 2006 “Electromagnetic fields and public health” het volgende: “In the meantime, WHO recommends that national authorities set up programmes to protect both the public and workers from possible adverse effects of static fields”

Die waarschuwing alleen al moet politiek aanleiding genoeg zijn voor grote terughoudendheid als het gaat om de manier waarop men met de uitrol van UMTS bezig is.

Niet alleen de veel te hoge maximaal vrijgegeven toelaatbare veldsterkte van 87 V/m maar ook de praktisch toegepaste sterkte moet en kun je begrenzen naar een voor de mens vooralsnog kennelijk veilige grens van 0,2 V/m zonder het systeem van mobiele telefonie onwerkbaar te maken.

Kortom: de overheid in de eerste plaats moet weten waar haar prioriteit dient te liggen: niet bij de opbrengst van de UMTS-frequentieverdeling van destijds en de wensen van de providers nu, maar (voor-)zorg voor haar burgers.

Eerst de parasol uit en dan buiten zitten. Dan houden we het hoofd koel.

Marten Idema
Ede, 19 juni 2006

(Marten Idema (61) is raadslid voor de ChristenUnie in Ede en heeft in de jaren '60 een opleiding gevolgd aan de zogenoemde 'radioschool', HTS voor Electronica Rens en Rens)